Súd:	Okresný súd Ružomberok
Spisová značka:	5C/163/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu:	5108209127
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 02. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Renáta Krajčiová
ECLI:	ECLI:SK:OSRK:2012:5108209127.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok samosudkyňou Mgr. Renátou Krajčiovou v právnej veci navrhovateľa v 1.rade: Z.. K. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. S. O. XX, Ž., navrhovateľa v 2. rade: F.. P. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/XX, Ž., obaja navrhovatelia zast. Z.. H. S. K., advokátkou, AK Na K. XXX/XX, Ž., adresa na doručovanie K..Q..G. O. XX, Ž., proti odporcovi v 1. rade: S. I. N. V., K. X, G., odporcovi v 2. rade: N. V. - S. I. N. V., K. X, G., v konaní o ochranu osobnosti, takto

r o z h o d o l :

Odporca v 2.rade j e p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi v 1.rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.638,82 eur do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku.

Odporca v 2.rade j e p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi v 2.rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.638,82 eur do 3 dní od právoplatnosti výroku tohto rozsudku.

Súd návrh proti odporcovi v 1.rade z a m i e t a v celom rozsahu.

O trovách konania súd r o z h o d n e do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ v 1.rade sa návrhom Okresnému súdu Žilina dňa 10.04.2008 domáhal, aby súd uložil odporcom povinnosť zaplatiť mu solidárne náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.638,82 eur. Tým istým návrhom sa navrhovateľ v 2.rade domáhal, aby súd uložil odporcom povinnosť zaplatiť mu solidárne náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 6.638,82 eur. Navrhovatelia uviedli, že v r.2007 zistili, že v spise Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1T/9/2001 sa nachádzajú doslovné prepisy zvukového záznamu, ktorý bol vyhotovený použitím informačno-technického prostriedku vo forme odposluchov telefonických hovorov mobilných telefonických staníc XXXXXXXXXX, ktoré používa navrhovateľ v 1.rade a XXXXXXXXXX, ktoré používa navrhovateľ v 2.rade. Poukázali, že v označenej trestnej veci nemali postavenie strán v konaní a trestného konania sa nezúčastnili v žiadnom procesnom postavení. Ďalej uviedli, že kópia vyšetrovacieho spisu ČVS:VK-19/OV ZTČ-VB-2000 vrátane doslovných prepisov doslovných záznamov sa nachádza v trestnom spise vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp.zn. 9T/90/2006. ani v tejto trestnej veci navrhovatelia nemali postavenie strany v trestnom konaní a nezúčastnili sa žiadnych procesných úkonov. Tento spis Okresného súdu Žilina neobsahuje príkaz sudcu, resp. súhlas zákonného sudcu na použitie informačno-technického prostriedku a takéto rozhodnutie neobsahuje ani pripojená fotokópia spomínaného trestného spisu Krajského súdu v Prešove. Navrhovatelia vyslovili podozrenie, že použitie informačno-technického prostriedku bolo nezákonné. Navrhovatelia poukázali na článok 22 ods.1,2 Ústavy SR, článok 13 Listiny základných práv a slobôd, článok 8 ods.1,2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Uviedli,

že ochrana tajomstva správ podávaných telefónom je súčasťou ochrany práva na súkromie. Ústavný súd SR v minulosti judikoval, že základné práva obsiahnuté v Ústave vykladá v intenciách judikatúry ESĽP. Predovšetkým sa skúma, či daný skutkový stav možno považovať za súčasť práva na súkromie, následne či zásah bol legálny, v ďalšom či bol zásah legitímny a napokon či bol proporcionálny. Ak sa dospeje k negatívnej odpovedi pri niektorej z týchto otázok, ďalej sa v skúmaní nepokračuje. Je nepochybné, že odpočúvanie telefonických hovorov je zásahom do práva na súkromie a pritom nejde o takýto zásah iba u držiteľa odpočúvanej telefónnej linky, ale ochrana patrí aj osobám, ktoré sú z tejto linky volané, resp. ktoré na túto linku volajú. Legalita zásahu do práva na súkromie znamená, že štát môže do tohto práva zasiahnuť iba na základe zákona. Prihliada sa aj na to, či právny predpis bol verejne publikovaný a či jeho následky boli predvídateľné. Legitímnosť zásahu do práva na súkromie znamená, že do tohto práva možno zasiahnuť len vtedy, keď je to v záujme štátu z dôvodov ochrany národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, predchádzanie nepokojom a zločinnosti, v záujme spoločnosti z dôvodu ochrany zdravia a morálky, zabezpečenia hospodárskeho blahobytu krajiny a v záujme jednotlivcov z dôvodu ochrany ich práv a slobôd. Proporcionalita takéhoto zásahu znamená, že možno k nemu prikročiť len vtedy, keď je to nevyhnutné, to znamená sledovaný cieľ nemožno dosiahnuť miernejšími prostriedkami a iba v duchu požiadaviek kladených na demokratickú spoločnosť vyznačujúcu sa pluralizmom, toleranciou a voľným duchom. Navrhovatelia poukázali na ust. §11, § 13 ods.1,2,3 Občianskeho zákonníka. Návrh petitu je odôvodnený tým, že odpočúvanie telefonických hovorov bolo už realizované. Čo sa týka výšky uplatňovanej náhrady nemajetkovej ujmy každý navrhovateľ v sume 6.638,82 eur, poukazujú na prax Ústavného súdu SR, v zmysle ktorej priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je možné napraviť.

Krajský súd v Žiline uznesením zo dňa 07.07.2009 č.k. 5NcC/19/2009-36 prikázal vec z dôvodu vhodnosti na ďalšie konanie Okresnému súdu Ružomberok.

Navrhovateľ v 1.rade vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 10.06.2010 zotrval na podanom návrhu. Doplnil, že odpočúvanie nariadila svojím rozhodnutím prokurátorka Krajskej prokuratúry v Prešove, a to telefónnej stanice telefónne číslo XXXXXXXXXX, ktorú užíva navrhovateľ v 2.rade. Tento úkon prokurátorky Krajskej prokuratúry v Prešove je nezákonný, z dôvodov rozhodnutia nie je zistiteľné, prečo sa zasahuje do Ústavou zaručených práv navrhovateľa v 2.rade a tých, s ktorými on v rozhodnom období komunikoval. K výške náhrady nemajetkovej ujmy uviedol, že ťažko si je možné predstaviť väčší zásah do ústavných práv, ako je tento. Bolo pre neho šokujúce, keď zistil, že prepis zvukových záznamov z jeho telefonických hovorov sa nachádza v trestných spisoch, kde sa viedlo trestné stíhanie okrem iného aj pre trestné činy vraždy. Dozvedel sa to niekedy v r.2007 z anonymného telefonátu a následne vo svojej poštovej schránke objavil fotokópiu úradného záznamu a časť prepisov. Následne začal pátrať v tejto veci. Nevie, prečo boli v uvedenom období odpočúvané jeho telefonáty a prečo boli tieto prepisy zvukových záznamov vložené do označených trestných spisov. Neexistuje možnosť satisfakcie v morálnej rovine a preto uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy v označenej výške na základe vlastnej úvahy, na základe skúseností s rozhodovaním iných súdov v podobných kauzách. Vyžaduje sa v tomto prípade individuálny prístup zo strany súdu bez skúmania podmienky priznania náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu SR priznaná suma by mala predstavovať relutárnu satisfakciu, ale aj sankciu pre porušovateľa osobnostných práv. Navrhovateľ v 1.rade uviedol, že má za to, že žije v právnom štáte a rozsah jeho ľudských práv a základných slobôd je limitovaný tým, aby sa nedopustil protispoločenského konania napĺňajúceho znaky skutkovej podstaty trestného činu, resp. priestupku preto dôvodne očakáva, že jeho telefonické rozhovory nebude bezdôvodne odpočúvať tretia osoba, pričom štát garantuje dodržiavanie týchto ľudských práv. Náhrada nemajetkovej ujmy sa nedá exaktne vyčísliť, závisí od voľnej úvahy toho, kto si ju uplatňuje, to znamená ako pociťuje určitú krivdu, ktorá mu bola spôsobená a následne od úvahy súdu, ktorý ak sa domnieva, že nárok je oprávnený, prizná ho. Čo sa týka následkov zásahu, keď človek zistí neoprávnený zásah do svojho práva, stráca dôveru v právny štát. Je to veľké sklamanie aj s poukazom na skutočnosť, že je ústavným činiteľom, čo nebránilo odpočúvaniu. Dôkazné bremeno na splnení troch predpokladov zásahu do práva na súkromie, to znamená legality, legitimity a proporcionality, je na porušovateľovi práva. Je toho názoru, že nebola splnená ani jedna z týchto podmienok.

Navrhovateľ v 2.rade vo svojej výpovedi na pojednávaní dňa 10.06.2010 v plnom rozsahu sa pridržal podanej žaloby, aj na dôvodoch v nej uvedených. Domnieva sa, že pokyn, ktorým bolo nariadené odpočúvanie, bol nezákonný, nakoľko tam neboli uvedené dôvody nariadenia odpočúvania. Ďalej uviedol, že nemá žiaden súvis s predmetnými trestnými vecami. Hlboko sa ich oboch navrhovateľov dotýka, keď ich niekto spája s viacnásobným vrahom a keď prepisy ich telefonátov kolujú v rôznych trestných spisoch. Nie je možné v tejto chvíli nijako napraviť krivdu a preto žiada peňažnú satisfakciu vo výške uvedenej v návrhu, ktorá je dosť nízka, avšak malo by to slúžiť porušovateľovi práv ako sankcia.

Odporcovia v 1. a 2. rade doručili súdu dňa 04.08.2010 písomné vyjadrenie, v ktorom vzniesli námietku nedostatku aktívnej legitimácie na strane oboch navrhovateľov, a to s poukazom na skutočnosť, že odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky bolo nariadené na účastnícku telefónnu stanicu s koncovým číslom 114, ktoré je vedené na firmu Y.Y., N.. N. V..Q.., F.. O. S., teda na právnickú osobu a nie na navrhovateľa v 1.rade ani na navrhovateľa v 2.rade. Taktiež vzniesli nedostatok pasívnej legitimácie na strane odporcov v 1. a 2. rade. Poukázali, že S. I. N. nenariadilo odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky ani toto nariadenie nepredlžovalo. Príslušný útvar S. I. N. len po technickej stránke a v súlade s Trestným poriadkom zabezpečil to, čo bolo v tom čase príslušným a oprávneným orgánom nariadené. Ďalej odporcovia poukázali na nedostatok právomoci civilného súdu konať v tejto veci s poukazom na skutočnosť, že rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, teda aj rozhodnutia prokurátora nespadajú pod preskúmavaciu právomoc súdov, nakoľko tu ide o veci, o ktorých podľa zákona rozhodujú iné orgány a v inom než občianskom súdnom konaní. Taktiež uviedli, že podľa názoru Ústavného súdu oprávnenosť vydania právoplatného príkazu všeobecný súd nemôže preskúmavať, nakoľko príkaz je právoplatným rozhodnutím, ktorým je súd viazaný, resp. z ktorého musí vychádzať. Ďalej odporcovia podali námietku premlčania práva s poukazom na ust. § 101 Občianskeho zákonníka a s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2Cdo/278/2007 s tým, že právne relevantným momentom na začiatok plynutia premlčacej doby nie je moment nadobudnutia subjektívnej vedomosti navrhovateľa o neoprávnenom zásahu do osobnostného práva, ale moment ukončenia tohto zásahu. Taktiež odporcovia sa vyjadrili k navrhovateľom uvádzaným tvrdeniam o zasahovaní do jeho súkromia a poukazovali na hmotno-právne predpoklady vzniku sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka (existencia zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej jednote, neoprávnenosť zásahu, existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a nemajetkovou ujmou. Podľa odporcov navrhovatelia nepreukázali ani jednu z týchto hmotno-právnych podmienok. Ďalej poukázali, že v prípade naplnenia zákonných podmienok podľa § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno spočíva na navrhovateľovi. Podľa názoru odporcov použitie informačno-technického prostriedku bolo realizované v súlade s trestným poriadkom, bolo zákonné, nakoľko bolo vykonané na základe nariadenia na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky. Návrh považujú za absolútne neopodstatnený a navrhli, aby ho súd zamietol.

Navrhovateľ v 1.rade na pojednávaní dňa 26.01.2012 uviedol, že nález Ústavného súdu III.ÚS/133/2010-67 potvrdil, že odpočúvanie bolo nezákonné, príkaz na odpočúvanie bol zrušený. Treba rozlišovať subjekty. Ústavný súd rieši predovšetkým porušenie práva na spravodlivý proces a následne vysloví, ktoré ďalšie základné práva v súvislosti s tým boli porušené. Priamy zásah do práva na ochranu osobnosti bol však zo strany realizátora odposluchov. Z nálezu Ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha toho, že rozhodnutím prokurátora došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a zároveň porušeniu ďalších práv. Ústavný súd sa v celom náleze nezmieňuje o realizácii tohto príkazu, resp. o zodpovednosti polície za jeho realizáciu. Spájať zavinenie prokuratúry so zavinením polície nemá žiadnu relevanciu. Z výroku nálezu Ústavného súdu bod I. vyplýva, že základné práva navrhovateľa v 2.rade boli porušené príkazom krajskej prokuratúry a nie realizáciou tohto príkazu. Je zrejmá rozdielnosť zásahu príkazom prokuratúry a zásahu realizáciou odpočúvania. Podľa aktuálneho skutkového stavu príkazy prokuratúry neexistujú, boli zrušené.

Poverená zamestnankyňa odporcov v 1. a 2. rade vo svojom prednese na pojednávaní dňa 26.01.2012 uviedla, že samotný príkaz na odposluch neznamená zásah do súkromia. K zásahu do práva na ochranu súkromia mohlo dôjsť len realizáciou príkazu. Pokiaľ aj bol príkaz vydaný a nezrealizoval sa, tak k žiadnemu zásahu nedošlo a finančné odškodnenie, ktoré dostal navrhovateľ v 2.rade na základe nálezu

Ústavného súdu SR, je odškodnením za vydanie príkazu spolu s realizáciou odposluchov, keďže v náleze sa píše o rešpektovaní súkromného a rodinného života. K porušeniu práva na ochranu súkromia môže dôjsť tak, že bude vydaný príkaz, ktorý bude zrealizovaný. Odškodnenie navrhovateľa v 2.rade Ústavným súdom považuje za dostatočné.

Súd sa v rámci vykonaného dokazovania oboznámil s obsahom pripojeného spisu Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1T/9/2001, ako aj s obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Žilina sp.zn. 9T/90/2006. V oboch spisoch sa nachádzali prepisy zvukových záznamov vyhotovených použitím informačno-technického prostriedku vo forme odposluchov telefonických hovorov mobilných telefónnych staníc s číslami XXXXXXXXXX a XXXXXXXXXX. Navrhovatelia v 1. a 2. rade na výzvu súdu oznámili prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podaním doručeným súdu dňa 19.07.2010, že skutočnosť, že navrhovateľ v 1.rade bol v rozhodnom období a je aj v súčasnosti užívateľom telefónnej linky s číslom XXXXXXXXXX, vyplýva z nálezov Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS/80/08 a I.ÚS/117/08. Užívanie telefónnej linky s číslom XXXXXXXXXX v rozhodnom období navrhovateľom v 2.rade vyplýva z čestného prehlásenia F.. S., ktorá je súčasťou korešpondencie navrhovateľa v 2.rade vo veci vedenej na Ústavnom súde SR sp.zn. III.ÚS/133/2010. Navrhovateľ v 1.rade a navrhovateľ v 2.rade sú užívateľmi telefónnych liniek s uvedenými číslami aj v súčasnosti. Súd sa oboznámil s nálezmi Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS/80/08 a I.ÚS/117/08, ako aj III.ÚS/133/2010, pričom z predmetných nálezov Ústavného súdu vyplýva skutočnosť užívania telefónnej linky s číslom XXXXXXXXXX v rozhodnom období navrhovateľom v 1.rade a telefónnej linky s číslom XXXXXXXXXX v rozhodnom období navrhovateľom v 2.rade.

Súd sa oboznámil tiež s príkazom Krajskej prokuratúry v Prešove sp.zn. IIKO 001-6/2000 vo veci nariadenia odpočúvania záznamu telekomunikačnej prevádzky (v trestnej veci obvineného M. H. vedenej za trestný čin vraždy podľa § 219 ods.1,2 písm. a/ c/ g/ Trestného zákona, podľa § 88 ods.1 Trestného poriadku) telefónnych hovorov účastníckej telefónnej stanice XXXXXXXXXX firma Y. N.. N. V..Q.. F.. O. S., a to na dobu 6 mesiacov, t.j. od 23.03.2000 do 23.09.2000. Z odôvodnenia vyplynulo, že súčasný dôkazný stav tejto trestnej veci si vyžaduje takýto postup, lebo inými dôkaznými prostriedkami nie je možné získať informácie dôležité pre trestné konanie. Príkazom Krajskej prokuratúry sp.zn. IIKO 001/50/00 z 22.09.2000 bolo rozhodnuté o predĺžení lehoty odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky účastníckej telefónnej stanice XXXXXXXXXX firma Y. N.. N. V..Q.. F.. O. S., a to o časový úsek ďalších 3 mesiacov ohraničený dátumom 22.12.2000.

Nálezom Ústavného súdu SR č.k. III.ÚS/133/2010-67 zo dňa 27.09.2011 Ústavný súd SR vyslovil, že základné právo F.. P. Y. na súkromie podľa článku 22 ods.1,2 Ústavy SR a podľa článku 13 Listiny základných práv a slobôd, na súdnu ochranu podľa článku 46 ods.1 Ústavy SR a podľa článku 36 ods.1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa článku 8 ods.1,2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazom Krajskej prokuratúry v Prešove na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky z 23.03.2000 vydaný v konaní vedenom podľa sp.zn. IIKO 001-6/2000 a príkazom na predĺženie odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky z 22.09.2000 vydaným v konaní vedenom pod sp.zn. IIKO 001-50/00 porušené boli. Tieto príkazy Krajskej prokuratúry v Prešove boli zrušené. Zároveň Ústavný súd SR priznal F.. P. Y. finančné zadosťučinenie v sume 5.000 eur, ktoré je povinná Krajská prokuratúra v Prešove mu vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. Z odôvodnenia vyplynulo, že sťažovateľ nemal možnosť sa proti odpočúvaniu brániť, keďže o obsahu príkazu vydaného v r.2000 sa dozvedel so značným časovým odstupom. Taktiež z namietané príkazu nie je zrejmé, na základe akých dôvodov bol vydaný, čo sú kľúčové problémy pri posúdení relevantnosti zásahov do práv sťažovateľa na súkromie, práva na spravodlivý súdny proces. Ústavný súd SR uviedol, že v prípade odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky ide o výrazný zásah do súkromnej sféry jednotlivca, s čím sa snúbi jeho právo na preskúmanie opodstatnenosti a zákonnosti takéhoto zásahu. Voči príkazu krajskej prokuratúry sťažovateľ takúto možnosť nemal, nakoľko nemal status strany trestného konania. Samotný Trestný poriadok ustanovil požiadavku riadneho odôvodnenia príkazu vydaného podľa § 88 Trestného poriadku. Dotknuté osoby majú možnosť žiadať o preskúmanie až dodatočne, keď zásah do práva na súkromie bol realizovaný. Preskúmateľnosť dôvodnosti jeho vydania si vyžaduje relevantnú konkrétnu vysvetľujúcu argumentáciu, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom stanovené podmienky pre

zásah do práva na súkromie. Vzhľadom na utajený charakter odpočúvania nič nebráni tomu, aby dôvody, ktoré viedli prokurátora k vydaniu príkazu, boli konkrétne uvedené. Odôvodnenie príkazov krajskej prokuratúry Ústavný súd SR považuje za nedostatočné a formálne, to znamená príkaz je považovaný za nelegálny, rovnako aj nasledujúci príkaz z 22.09.2000.

Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový a právny stav:

Podľa článku 22 ods.1 Ústavy SR, listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.

Podľa článku 22 ods.2 Ústavy SR, nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí, alebo zasielaných poštou, alebo iným spôsobom; výnimkou sú prípady, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 12 ods.1 Občianskeho zákonníka, písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy sa smú vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením.

Podľa § 12 ods.2 Občianskeho zákonníka, privolenie nie je potrebné, ak sa vyhotovia alebo použijú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky, zvukové alebo obrazové a zvukové záznamy na úradné účely na základe zákona.

Podľa § 12 ods.3 Občianskeho zákonníka, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy sa môžu bez privolenia fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

Podľa § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods.3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 100 ods.1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 100 ods.2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 100 ods.3 Občianskeho zákonníka, nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

Podľa § 21 ods.4 OSP, za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu. Na konanie štátneho orgánu a toho, koho zákon splnomocňuje na zastupovanie pred súdom sa vzťahujú ustanovenia odseku 1 písm. a) a b), odsekov 2 a 3.

Podľa § 21 Občianskeho zákonníka, pokiaľ je účastníkom občianskoprávnych vzťahov štát, je právnickou osobou.

Podľa § 135 ods.1 OSP, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná [§ 109 ods. 1 písm. b)]. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania14); súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní.

Podľa § 135 ods.2 OSP, inak otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu, môže súd posúdiť sám. Ak však bolo o takejto otázke vydané príslušným orgánom rozhodnutie, súd z neho vychádza.

Občiansky zákonník zabezpečuje v ust. § 11 pre celú oblasť občianskeho práva ochranu osobnosti každej fyzickej osoby formou všeobecnej úpravy - generálnej klauzuly. V tom istom ustanovení zároveň uvádza výslovne a príkladmo niektoré jednotlivé typické hodnoty osobnosti fyzickej osoby (okrem iných aj súkromie), ktorých ochranu je potrebné v oblasti občianskeho práva zabezpečiť pred inými subjektmi s rovným právnym postavením. V zmysle § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka má fyzická osoba právo najmä domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov, aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. V zmysle ods.2 tohto ustanovenia má tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, pokiaľ by sa nedalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods.1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť spoločnosti. V zmysle ods.3 tohto ustanovenia výšku náhrady určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. K vzniku nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby môže dôjsť rôznym spôsobom. Vzhľadom na odlišnú povahu jednotlivých hodnôt osobnosti tvoriacich ich fyzickú a morálnu hodnotu. Väčšinou vznik nemajetkovej ujmy spadá časovo do jedného momentu, resp. určitého časového úseku uskutočnením samotného neoprávneného zásahu (moment obstarania si zvukového záznamu rozhovoru). Podmienkou úspešného uplatnenia občiansko-právnej ochrany podľa § 13 Občianskeho zákonníka v týchto prípadoch nie je, aby spolu s neoprávneným zásahom došlo zároveň vždy k zníženiu vážnosti postavenia postihnutej fyzickej osoby v spoločnosti, ale podmienky na vznik tohto práva sú splnené vo všetkých prípadoch neoprávnených zásahov do osobnostných práv, keď sa nejaví postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka. Určenie konkrétnej výšky náhrady musí zohľadňovať všetky okolnosti prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

V nadväznosti na ochranu osobnosti ako inštitút nápravy vo vzťahu k nezákonnému odpočúvaniu a záznamu telefonických hovorov je potrebné poukázať na skutočnosť, že dotknuté osoby, v tomto prípade navrhovatelia v 1. a 2. rade boli odpočúvaní na základe príkazu Krajskej prokuratúry v Prešove zo dňa 23.03.2000 v trestnej veci obvineného M. H., konkrétne odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky bolo nariadené na účastnícku telefónnu stanicu XXXXXXXXXX spoločnosti Y. N.. N. V..Q.. F.. O. S.. Následne bolo toto odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky predĺžené príkazom Krajskej prokuratúry v Prešove zo dňa 22.09.2000 do 31.12.2000. Súd zistil, že v spise Krajského súdu v Prešove sp.zn. 1T/9/2001 sa nachádzajú doslovné prepisy zvukových záznamov vyhotovených použitím informačno-technického prostriedku vo forme odposluchov telefonických hovorov, mobilných telefonických staníc s číslami XXXXXXXXXX a XXXXXXXXXX. Súd mal v konaní za preukázané, že prvé telefónne číslo používa navrhovateľ v 1.rade a druhé navrhovateľ v 2.rade, a to z nálezov Ústavného súdu SR označených navrhovateľmi v 1. a 2. rade týkajúcich sa priamo ich, resp. rodinného príslušníka. V predmetnej trestnej veci ani jeden z navrhovateľov nemal postavenie strán v konaní, resp. nemali v trestnom konaní žiadne procesné postavenie. Navrhovatelia vyslovili pochybnosti o legálnosti tohto zásahu do ich práva na súkromie. Podľa názoru súdu tento skutkový stav možno považovať vo svojej podstate za týkajúci sa práva na súkromie. V ďalšom teda súd skúmal, či zásah do práva na súkromie navrhovateľov bol legálny, legitímny a proporcionálny. Legalita zásahu štátu do práva na súkromie je determinovaná zákonom, to znamená zásah musí byť vždy na základe zákona a v súlade so zákonom. Vyžaduje sa dostatočná presnosť právneho predpisu, taktiež existencia prostriedku na ochranu pred ľubovoľnými zásahmi orgánov verejnej moci do záujmu, ktorému sa priznáva ochrana. Ak právna úprava priznáva možnosť úvahy, rozsah a spôsob jej uplatnenia sa musí ustanoviť s dostatočnom jednoznačnosťou, aby sa zabezpečila taká ochrana. Taktiež zásah do súkromia musí mať oporu vo vnútroštátnom poriadku. Otázka legality predmetných príkazov Krajskej prokuratúry v Prešove bola vyriešená definitívne nálezom Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS 133/2010-67, ktorý konštatoval okrem iných porušenie základného práva sťažovateľa, navrhovateľa v 2.rade na súkromie, práva na spravodlivé súdne konanie, práva na súdnu ochranu týmito príkazmi. Zároveň boli tieto príkazy zrušené a sťažovateľovi F.. P. Y.Y. priznané finančné zadosťučinenie vo výške 5.000 eur, ktoré mu je povinná vyplatiť Krajská prokuratúra v Prešove, ktorá predmetné príkazy vydala. Na základe uvedeného súd konštatuje, že odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky vykonávanej na základe uvedených príkazov Krajskej prokuratúry v Prešove bolo nezákonné, a to jednak u navrhovateľa v 2.rade, ktorého sa nariadenie odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky priamo dotýkalo, a jednak navrhovateľa v 1.rade, ktorý s navrhovateľom v 2.rade viedol telefonické rozhovory, zasiahlo do súkromia navrhovateľov v 1. a 2. rade a predstavuje závažný zásah do ich základných práv a slobôd. je potrebné poukázať na existenciu ústavnej zásady, že zásah do základného práva človeka musí byť predvídateľný zákonom, ktorý pre dosiahnutie svojho účelu musí voliť do najšetrnejšie prostriedky. Súd poukazuje, že v zmysle nálezu Ústavného súdu SR, jeho odôvodnenie, z namietaného príkazu nie je zrejmé, na základe akých dôvodov bol vydaný, pričom ani jeden z navrhovateľov nemal možnosť sa proti odpočúvaniu brániť. O obsahu príkazu vydaného v r.2000 sa dozvedeli až so značným časovým odstupom, v r.2007 (navrhovateľ v 1.rade objavil v poštovej schránke fotokópiu časti prepisov zvukových záznamov z jeho telefonických hovorov s navrhovateľom v 2.rade). Voči príkazu krajskej prokuratúry ani jeden z nich nemal možnosť sa brániť, a to z dôvodu, že nemali status strany trestného konania, teda v tomto prípade ochrana zo strany trestného súdu do úvahy vôbec neprichádza. Pokiaľ by navrhovatelia boli stranami v trestnom konaní, prichádzala by do úvahy ochrana trestného súdu, to znamená mohli by namietať zákonnosť tohto dôkazu a z toho vyplývajúcu nepoužiteľnosť dôkazu a aj to by trestná vec musela dospieť do štádia súdneho konania. Z odôvodnenia predmetného nálezu Ústavného súdu SR tiež vyplynula skutočnosť, že Trestný poriadok ustanovuje požiadavku riadneho odôvodnenia príkazu vydaného podľa § 88 Trestného poriadku, to znamená vyžaduje sa relevantná konkrétna vysvetľujúca argumentácia, akými skutočnosťami boli naplnené zákonom ustanovené podmienky pre zásah do práva na súkromie, bez ktorého nie je daný príkaz preskúmateľný. Príkaz Krajskej prokuratúry v Prešove z 23.03.2000 obsahoval len strohé odôvodnenie, jeho povaha je považovaná Ústavným súdom za nedostatočnú a formálnu, nakoľko neodkryla súvislosti a okolnosti, na základe ktorých by bolo možné pochopiť odôvodnenosť tohto zásahu do práva na súkromie a preto takýto príkaz je považovaný za nelegálny. Pokiaľ teda súd konštatuje nesplnenie predpokladu legality pre zásah do práva na súkromie u navrhovateľov v 1. a 2. rade v nadväznosti na nelegálnosť vydaných príkazov krajskej prokuratúry, je nepochybné, že odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky navrhovateľov, ktoré bolo vykonané príslušným útvarom policajného zboru, bolo rovnako nezákonné a takisto jednalo sa o neoprávnený zásah do práva na súkromie navrhovateľov realizáciou odpočúvania a zaznamenávania telekomunikačnej prevádzky navrhovateľov. Súd je toho názoru, že práve príslušný útvar policajného

zboru, ktorý vykonáva odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, má prvotnú povinnosť sledovať, či v danej chvíli je odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky dôvodné, či skutkové okolnosti, na základe ktorých bol vydaný (v tomto prípade nie sú súdu známe) trvajú a pokiaľ nie, riešiť to, a to aj ukončením odpočúvania, hoci doba trvania príkazov neuplynula, resp. zničiť prepisy, pokiaľ neobsahujú skutočnosti podstatné pre trestné konanie. V tomto prípade sa tomu však nestalo, príslušný útvar policajného zboru odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky realizoval s tým, že súdu nebol vysvetlený odporcami žiaden dôvod pre vykonávanie tohto odpočúvania a záznam telekomunikačnej prevádzky, pre uchovanie záznamu a založenie prepisov telefonických hovorov navrhovateľov do predmetného trestného spisu. Súd si takýto dôvod nemohol vyvodiť zo žiadnej skutočnosti, keďže ani jeden z navrhovateľov neboli stranami predmetného trestného konania ani nemali žiadne procesné postavenie v tomto konaní, nebola zistená žiadna súvislosť dotknutých osôb, teda navrhovateľov v 1. a 2. rade s predmetným trestným konaním a preto súd konštatuje, že je daná zodpovednosť odporcu v 2.rade za neoprávnený zásah do práva na ochranu súkromia navrhovateľov v 1. a 2. rade a je daná bezprostredná príčinná súvislosť medzi týmto neoprávneným zásahom odporcu v 2.rade, t.j. štátu, do práva na ochranu súkromia navrhovateľov a vzniknutou nemajetkovou ujmou navrhovateľom. Súd má za to, že v tomto prípade nejaví sa postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods.1 Občianskeho zákonníka. Nevyžaduje sa v tomto prípade splnenie podmienky zníženia vážnosti postavenia postihnutej fyzickej osoby v spoločnosti, resp. jej dôstojnosti, nakoľko ujma na osobnosti vznikla už samotným neoprávneným zásahom do práva na súkromie navrhovateľov, t.j. samotným odpočúvaním a obstaraním si zvukového záznamu rozhovoru. Relevantnými kritériami pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sú závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Predovšetkým súd opakovane poukazuje na skutočnosť, že navrhovatelia neboli stranami predmetného trestného konania ani nemali žiadne procesné postavenie v tomto trestnom konaní. O nariadení a realizácii odpočúvania záznamu telekomunikačnej prevádzky z r.2000 sa dozvedeli až s niekoľkoročným časovým odstupom, a to len náhodným spôsobom. V neposlednom rade je potrebné poukázať na pocity navrhovateľov v momente, keď sa dozvedeli, že boli odpočúvaní a že v konkrétnom trestnom spise sa nachádzajú prepisy ich telefonických hovorov a že tieto prepisy doposiaľ sú zachované. Rovnako súd prihliadol tiež ku skutočnosti, že obaja navrhovatelia sú pohoršení nad skutočnosťou, že boli odpočúvaní v rámci trestného konania, kde predmetnom okrem iných bol aj trestný čin vraždy a prepisy týchto ich hovorov sa nachádzajú v tomto trestnom spise, bez akejkoľvek logickej súvislosti. Skutočne sú pochopiteľné obavy navrhovateľov, či žijú v právnom štáte, ktorý by mal garantovať dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd, avšak v ich prípade sa tomu tak nestalo, teda výsledkom je pocit sklamania, nedôvery. Takisto priznaná nemajetková ujma navrhovateľom predstavuje určitú sankciu pre porušovateľa práva, aby si uvedomil následky svojho nezákonného postupu, resp. jeho dopad na navrhovateľov. Vzhľadom na tieto dôvody súd ustálil výšku náhrady priznanej nemajetkovej ujmy pre navrhovateľov tak, ako žiadali v návrhu, teda vo výške 6.638,82 eur pre každého. Súd má za to, že pôvodcom neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti navrhovateľov je Slovenská republika, štát a je daná jeho zodpovednosť za tento neoprávnený zásah a preto súd uložil povinnosť nahradiť nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom navrhovateľom Slovenskej republike, t.j. odporcovi v 2.rade, keď súd mal za to, že štát sa dopustil neoprávneného zásahu prostredníctvom svojho ústredného orgánu, a to S. I., resp. jemu podliehajúcich zložiek, ktorý aj v mene štátu v tomto konaní vystupoval s poukazom na ust. § 21 ods.4 OSP a hájil tak právom chránené záujmy štátu v tomto konaní. Súd nezistil predpoklady uplatneného nároku z titulu ochrany osobnosti navrhovateľov v 1. a 2. rade priamo voči ústrednému orgánu - S. I. N., a to ani pre jeho solidárnu zodpovednosť s odporcom v 2.rade, preto bolo potrebné návrh proti odporcovi v 1.rade zamietnuť.

K jednotlivým námietkam odporcov súd poukazuje nasledovné: k tvrdenému nedostatku aktívnej legitimácie na strane navrhovateľov v nadväznosti na nariadené odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky telefónnych hovorov na firmu Y. N.. N. V..Q.., F.. O. S. súd konštatuje, že s touto námietkou sa nestotožnil, nakoľko je nepochybné, že bolo vykonané odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky telefónnych staníc XXXXXXXXXX (užívateľom bol a aj v súčasnosti je navrhovateľ v 2.rade) a tiež telefónnej stanice číslo XXXXXXXXXX (užívateľom v minulosti bol a aj v súčasnosti je navrhovateľ v 1.rade). Táto skutočnosť nebola v konaní sporná a preto podľa názoru súdu z hľadiska aktívnej vecnej legitimácie uvedenie obchodnej spoločnosti v príkaze Krajskej prokuratúry v Prešove, ktorým bolo nariadené odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, nie je v prejednávanej veci relevantné. Takisto súd sa nestotožnil s námietkou nedostatku pasívnej

vecnej legitimácie u odporcu v 2.rade, nakoľko zodpovednosť odporcu v 2.rade za neoprávnený zásah do práva na ochranu súkromia navrhovateľov je daná priamo, keďže príslušný policajný útvar PZ realizoval odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky navrhovateľov, príkazy Krajskej prokuratúry v Prešove boli zrušené nálezom Ústavného súdu SR a hoci v predmetnej dobe existovali, boli nezákonné, pričom bola daná priama povinnosť príslušnému útvaru PZ, ktorý realizoval odpočúvanie, v každej chvíli sledovať dôvodnosť tohto odpočúvania. Teda nemožno v tomto prípade spájať zodpovednosť za neoprávnený zásah do práva na súkromie u Krajskej prokuratúry v Prešove vydaním nezákonného príkazu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, resp. jeho predĺženie, so zodpovednosťou príslušného útvaru PZ za samotné vykonávanie tohto odpočúvania a záznamu telekomunikačnej prevádzky neodôvodnene v rozpore so zákonom, za tento postup príslušného útvaru PZ. Súd poukazuje, že nebola daná žiadna relevantná vysvetľujúca argumentácia, z akého dôvodu boli navrhovatelia v 1.a 2. rade v predmetnej trestnej veci odpočúvaní, keď neboli stranou v trestnom konaní ani nemali v tomto trestnom konaní žiadne procesné postavenie, prečo sa prepisy telefonických hovorov nachádzajú v predmetnom trestnom spise. K ďalšej námietke, a to nedostatku právomoci civilného súdu konať v tejto veci súd konštatuje, že právomoc súdu konať o návrhu navrhovateľov, ktorí sa domáhali v tomto konaní práva na ochranu osobnosti, ktoré bolo porušené neoprávneným zásahom odporcu v 2.rade, ktorý realizoval odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, je nepochybne daná s poukazom na ust. § 13 ods.1,2,3 Občianskeho zákonníka. Súd zdôrazňuje, že v tomto prípade príkazy Krajskej prokuratúry v Prešove civilným súdom preskúmavané neboli, civilný súd bol nimi viazaný, nakoľko jednalo sa o právoplatné rozhodnutia, boli preskúmavané Ústavným súdom SR na základe sťažnosti podanej navrhovateľom v 2.rade. Ďalej k námietke premlčania vznesenej odporcom v 2.rade súd poukazuje, že k premlčaniu práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v súvislosti s neoprávneným zásahom odporcu v 2.rade do ich práva na súkromie nedošlo. Jedná sa o právo premlčateľné, nakoľko je to právo majetkovej povahy (bez ohľadu na to, že jedná sa o právo týkajúce sa osobnosti fyzickej osoby). Je potrebné vychádzať z ust. § 101 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz, pričom týmto dňom je zásadne deň, keď právo bolo možné odôvodnene vykonať podaním návrhu na súde, teda keď je actio nata. V tejto súvislosti súd poukazuje, že navrhovatelia sa o existencii neoprávneného zásahu odporcu v 2.rade do ich práva na súkromie dozvedeli až v priebehu r.2007, to znamená až týmto momentom bolo možné právo odôvodnene vykonať podaním návrhu na súde. Je zrejmé, že pokiaľ im neboli známe skutočnosti podstatné pre uplatnenie tohto nároku, tak nemohli toto právo na súde uplatňovať podaním návrhu. Keďže sa to dozvedeli v r.2007 a návrh vo veci bol podaný dňa 10.04.2008, je zrejmé, že všeobecná trojročná premlčacia doba navrhovateľom neuplynula a teda nárok navrhovateľov uplatňovaný v tomto konaní súd za premlčaný nepovažuje. K námietke neopodstatnenosti žalobného návrhu súd poukazuje na vyššie uvedenú argumentáciu.

O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ust. § 151 ods.3 OSP, keď prihliadol ku skutočnosti, že ide o zložitý prípad, a to z dôvodu väčšieho poštu účastníkov konania, ako aj väčšieho poštu nárokov uplatňovaných v konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1,2 OSP, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 OSP).